

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/186957,2-posiedzenie-Komitetu-Ochrony-Pamieci-Walk-i-Meczenstwa-w-Katowicach.html>
17.05.2024, 19:02

2. posiedzenie Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Katowicach

15 czerwca 2023 r. odbyło się drugie posiedzenie Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Katowicach II kadencji . Spotkanie miało miejsce w Panteonie Górnośląskim, który jest usytuowany w podziemiach katowickiej archikatedry. Jego celem było zapoznanie członków Komitetu z nowopowstałą placówką kulturalną w Katowicach, otwartą 19 czerwca 2022 r., jak również uczczenie 80. rocznicy ujawnienia zbrodni katyńskiej.

Obrady otworzył przewodniczący Komitetu – Grzegorz Grześkowiak, który powitał gości i przedstawił porządek obrad. Następnie Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach – Jan Kwaśniewicz wręczył akty powołania członkom II kadencji KOPWiM nieobecnym na I posiedzeniu, a członkowie Komitetu OPWiM przyjęli protokół z I posiedzenia z 10 marca 2023 r. oraz uchwały dotyczące wyboru Prezydium Komitetu.

W spotkaniu uczestniczył także dyrektor Panteonu Górnośląskiego Ryszard Kopiec, który przedstawił ideę powstania instytucji i zakres jej działalności. Po jego wystąpieniu miały miejsce dwa krótkie wykłady. Dorota Pencarska (pracownik Panteonu Górnośląskiego) przybliżyła postać Tadeusza Pragłowskiego, ur. 21 listopada 1903 r. we Lwowie. T. Pragłowski był lekarzem, specjalistą z zakresu medycyny sądowej, zatrudnionym na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W czasie II wojny światowej został 16 kwietnia 1943 r. oddelegowany do Katynia. Wziął udział w pierwszych badaniach tzw. „dołów śmierci”, tuż po ich ujawnieniu przez Niemców. Był członkiem zespołu, który jako pierwszy określił czas dokonania zbrodni i wskazał na Związek Sowiecki jako sprawcę zbrodni oraz ustalił tożsamość narodową i zawodową ofiar. W czasach PRL był przez komunistów

represjonowany i nigdy nie otrzymał nominacji profesorskiej. Tadeusz Pragłowski zmarł 24 stycznia 1983 r. i spoczywa w Katowicach na cmentarzu przy ul. Sienkiewicza. Prelekcję zakończył pokaz wstrząsającego filmu – relacji ze wspomnianej ekshumacji, który został odnaleziony w zbiorach archiwalnych po Prymasie Polski Kardynale Stefanie Wyszyńskim.

Drugim prelegentem był Grzegorz Grześkowiak prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Rodzina Policyjna 1939 r. Przybliżył uczestnikom posiedzenia historię międzywojennej Policji Województwa Śląskiego ze szczególnym uwzględnieniem jej zagłady w 1940 r. dokonanej przez NKWD. Jego przemówienie zwięździło przekazanie guzików mundurowych – „niemych świadków” zbrodni katyńskiej do zbioru Panteonu Górnośląskiego w Katowicach.

Tą część spotkania zakończyła ożywiona dyskusja dotycząca zbrodni w Katyniu. Po niej omówiono również sprawy organizacyjne. Wiceprzewodnicząca Komitetu Barbara Adamczyk przedstawiła plan wizytacji miejsc pamięci narodowej oraz dokonała podsumowanie pierwszego wyjazdu po miejscach związanych z historią medycyny w Sosnowcu. Ponadto zgłoszono dwa nowe postulaty upamiętnień: Włodzimierz Czechowski zgłosił inicjatywę upamiętnienia harcerzy z Zagłębia Dąbrowskiego, którzy działali w ramach drugiej konspiracji po 1945 r., natomiast Bogdan Kasprovicz zadeklarował przygotowanie projektu upamiętnienia śląskich harcerzy, którzy brali udział w walkach w obronie Lwowa we wrześniu 1939 r. Na zakończenie uczestnicy posiedzenia zwiedzili Panteon Górnośląski.